

Kultakisat alkoivat vuonna 1974

Tankavaarassa vuonna 1974 ensi kertaa järjestetyistä kullanhuhdontakilpailuista on kasvanut mittava kansallinen ja kansainvälinen tapahtumasarja. Vuosittaisissa maailmanmestaruuskisoissa sekä kymmenissä kansallisissa ja paikallisissa kilpailuissa naiset, miehet, veteraanit, tytöt ja pojat sekä erilaiset joukkueet mittelevät taitojaan ja nopeuttaan kultahippujen löytämisestä soran joukosta.

Opettaja Erkki Kaikkonen järjesti kullanhuhdontakilpailuja valtauksellaan vierailleville matkailijoille Saariselän Luttujoella 1970-luvun alussa. Hän teki vuonna 1974 Lapin Kullankaivajien Liitolle aloitteen kultakisojen järjestämisestä. Samankaltainen aloite tuli myös Ruotsissa asuneelta Viljo Pulkkiselta. Tavoitteena oli katoamassa olevan vaskaustaidon elvyttäminen. Kultakisoilla oli tarkoitus myös koota varoja Inariin perustettavalle Kultamieskodille. Liitto käynnisti kisatapahtuman nimeämällä kisatoimikuntaan Kauko Launosen, Yrjö Korhosen, Niilo Raumalan ja Erkki Kaikkosen.

Yksinkertaisimmillaan kilpailijoille annetaan ämpärillinen hiekkaa, johon on sekoitettu tietty määrä kultahippuja. Lukumäärä ei ole kilpailijan tiedossa. Ämpärissä on kansainvälisten sääntöjen mukaan puhdasta hiekkaa 10–20 kiloa. Samassa erässä kilpailevilla hiekkaa on sama määrä. Kultahippuja hiekkaan sekoitetaan 5–20 kilpailusarjasta riippuen, ja luonnollisesti sama määrä jokaiselle.

Lähtömerkin saatuaan kilpailijat huuhtovat veden avulla hiput esille ja panevat ne koeputkeen. Hiekkaa ei saa ottaa huuhtonta-altaasta. Päätymisen merkiksi kilpailija nousee ylös, nostaa vaskoolinsa ja luovuttaa huuhtomansa hiput tuomaris-

tolle. Putken pitää olla suljettu ennen loppettamismärkin antamista.

Jokaisesta kadonneesta hipusta kilpailija saa kolme sakkominuuttia. Suoritus hylätään, mikäli putkesta löytyy ylimääräisiä hippuja tai kilpailija häiritsee muita

kilpailuun osallistuvia. Vaskausaikaa on korkeintaan 15 minuuttia. Nopeimmat huuhtovat vaskoolinsa 1–4 minuutissa, ja voittajaksi selviytyy yleensä se, joka on poiminut kaikki piilotetut hiput talteen.

Yksilöllisen vaskausnopeuden lisäksi on syntynyt monenlaisia muita kilpailulajeja. Kasavaskauksessa ennalta päätetty määrä kultahippuja sekoitetaan suureen sorakasaan, ja osanottajat kilpailevat siitä, kuka suurimmat hiput saa talteen sinä aikana, kun sorakasa on huuhdottu. Lisäksi kil-

paillaan joukkueviestejä, vapaavälineillä ja pareittain.

Tankavaarassa vuosittainen kullanhuhdontatapahtuma on heinä-elokuun vaihteessa. Juhannuksena kilpaillaan Saariselällä, heinäkuussa Ivalossa, ruska-aikana Laanilan Savottakahvilassa ja muina aikoina useita kilpailuja eri puolilla Suomea. Katso kilpailukalenteri ja voimassa olevat säännöt Lapin Kullankaivajain liiton sivustolta www.kullankaivajat.fi.

